

PROP DE VOSALTRES

Sigui benvingut el curs diocesà

Benvolguts diocesans:

Com podeu suposar la benvinguda no la dono al curs com a element configurador del nostre temps personal i comunitari. Desitjo una bona entrada a les persones que comencen un nou període de temps, un temps concebut com a regal de Déu perquè el transformem en gratitud i el posem al servei dels nostres semblants. Em refereixo a totes aquelles persones que es responsabilitzen de les diferents institucions, fent viable les seves propostes per millorar la pròpia activitat. Al final d'un determinat període cal avaluar i revisar la nostra actitud. Al començament, ens correspon recordar l'anterior per oferir un millor servei.

Tot això ho concretem també a la nostra diòcesi, a les parròquies, moviments apostòlics, comunitats religioses i diferents institucions o associacions que en aquests dies obriran les seves portes al nou curs, que el Senyor ens concedeix per continuar fent el bé a la societat que ens contempla i per exigir-nos més

en la nostra dedicació i entrega, en una tasca constant vers la unitat i comunió que anhelem.

I la diòcesi no és només una estructura. És la composició d'unes persones concretes, d'unes comunitats interessades a viure amb coherència el missatge de Jesús i anunciar-lo amb alegria a tots els que ens envolten. Som un

conjunt de creients que comptem sempre, en l'actuació diària, amb la presència i l'ajuda de l'Esperit Sant, gràcies al qual podem mantenir el coratge i el goig d'un nou començament i evitar el desànim davant els aparents fracassos pastorals que recollim.

En aquesta línia desitjo donar la benvinguda a tots els diocesans amb

tres paraules que resumeixen la nostra naturalesa i la nostra activitat: gratitud, exigència i esperança. Estan en la línia de l'última Exhortació Apostòlica *Alegreu-vos i celebren-ho*, del papa Francesc.

Gràcies a tots els que ens regaleu el vostre temps i les vostres aportacions perquè totes les nostres obres funcionin. És

molt important ressaltar la generositat de tantes persones que donen vida a les institucions.

L'exigència és un component bàsic que ens demana el Senyor per caminar, per acompanyar, per escoltar, per servir. Que els cristians no es mostrin mai satisfets del tot amb el que s'ha fet; que busquin aprofundir més

i millor en les virtuts evangèliques perquè el fruit que ofereixin sigui millor cada dia i pugui atraure més gent a la realitat de la nostra Església.

Que mai perdeu l'esperança. Nosaltres reconeixem els punts negres de la nostra realitat. La nostra actitud no és sempre la més adequada. Però mirem el futur amb confiança, ens sabem guiats per l'esperit de Jesús que no permet el desànim, la paràlisi o els enfrontaments estèrils. I aquestes tres paraules han de repercutir i sumar al desig de totes les altres institucions socials preocupades per millorar i fer més habitable el nostre món.

Amb seguretat totes elles inicien el curs tractant d'oferir el millor de si mateixes. Els cristians, com ho fem de manera habitual, volem insistir i aprofundir en la col·laboració lleial i entusiasta en allò que dignifiqui l'ésser humà oferint el millor que tenim, a Crist crucificat i ressuscitat.

Amb la meva benedicció i afecte.

† **Salvador Giménez Valls**
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

La Fundació de les Llars del Seminari busca pisos amb lloguers assequibles

La Fundació Entre Tots i per al Bé de Tothom fa una crida a la ciutadania perquè es mostri sensible vers a les persones vulnerables i prengui consciència de la dificultat que existeix per accedir a un habitatge digne. Així ho experimenten les famílies que han estat acollides a les Llars del Seminari, quan després de tres anys han de buscar un altre lloc on viure.

La Fundació considera que cal fer una reflexió sobre l'accés a l'habitatge. La situació actual de l'habitatge és tal que només hi pot accedir-hi un determinat perfil de persones. Per això fa una crida a l'Administració pública perquè doni resposta a les persones que tenen dificultats per acce-

dir a una llar. Així mateix demana sensibilitat social als propietaris particulars, perquè els seus pisos tinguin un lloguer assequible per a les famílies més vulnerables. En concret fa una crida a persones que tinguin pisos per llogar, de 2 o 3 habitacions, a uns preus raonables, entre 350-400 €. Que truquin a les Llars del Seminari: tel. 973 300 281. Cinc famílies, les primeres que van entrar, al juny de 2015, ja han pogut marxar de les Llars per emprendre un nou camí. Han creat un grup format per ex-residents. Ells esdevindran voluntaris testimonials i transmetran als nous veïns de les Llars la seva experiència. Fins a un màxim de tres anys podran viure en aquests pi-

sos i comptaran amb el recolzament d'una treballadora social.

CERCA DE VOSOTROS

Sea bienvenido
el curso diocesano

Estimados diocesanos:

Como podéis suponer la bienvenida no la doy al curso, considerado sólo como elemento configurador de un tiempo personal i comunitario. Deseo una buena entrada a las personas que empiezan un nuevo periodo de tiempo, un tiempo considerado como un regalo de Dios para que lo transformemos en gratitud y en servicio a los semejantes. Me refiero a todas las personas que se responsabilizan de las distintas instituciones y hacen viables sus propuestas, con el fin de mejorar la propia actividad. Al final de un determinado período es necesario evaluar y revisar nuestra actitud. Al inicio, nos corresponde recordar lo anterior para ofrecer un mejor servicio.

Todo ello lo concretamos también en nuestra diócesis, en las parroquias, movimientos apostólicos, comunidades religiosas y en las distintas instituciones o asociaciones que en estos días abrirán sus puertas a este nuevo curso, que el Señor nos concede para continuar haciendo el bien a la sociedad y para exigirnos más en nuestra dedicación y entrega, en un trabajo constante para la unidad y la comunión que tanto buscamos.

Y la diócesis no es sólo una estructura. Es la composición de unas personas concretas y de unas comunidades, interesadas en vivir con coherencia el mensaje de Jesús y anunciarlo con alegría a todos los que nos rodean. Somos un conjunto de creyentes que cuentan siempre, para su actuación diaria, con la presencia y la ayuda del Espíritu Santo, gracias al cual podemos mantener el coraje y el gozo ante un nuevo comienzo y evitar el desánimo ante los aparentes fracasos pastorales que cosechamos.

En esta línea, deseo dar la bienvenida a todos los diocesanos con tres palabras que resumen nuestra naturaleza y nuestra actividad: gratitud, exigencia y esperanza. Están en la línea de la última Exhortación Apostólica *Alegraos y regocijaos*, del papa Francisco.

Gracias a todos los que nos regaláis vuestro tiempo y vuestras aportaciones para que todas nuestras obras funcionen. Es importante resaltar la generosidad de tantas personas que dan vida a las instituciones.

La exigencia es un componente básico que nos pide el Señor para caminar, para acompañar, para escuchar, para servir. Que los cristianos no se muestren nunca satisfechos del todo con lo realizado; que busquen profundizar más y mejor en las virtudes evangélicas, para que el fruto que ofrecen sea mejor cada día y pueda atraer a más gente a la realidad de nuestra Iglesia.

Que nunca perdáis la esperanza. Nosotros reconocemos los puntos negros de nuestra realidad. Nuestra actitud no es siempre la más adecuada. Pero miramos el futuro con confianza, nos sabemos guiados por el espíritu de Jesús, que no permite el desaliento, ni la parálisis o los enfrentamientos estériles.

Y estas tres palabras deben repercutir y sumar en el deseo de todas las demás instituciones sociales, empeñadas en mejorar y hacer más habitable nuestro mundo. Con seguridad, todas ellas inician el curso tratando de ofrecer lo mejor de sí mismas. Los cristianos, como lo hacemos de manera habitual, queremos insistir y profundizar en la colaboración leal y entusiasta en todo aquello que dignifique al ser humano ofreciendo lo mejor que tenemos, a Cristo crucificado y resucitado.

Con mi bendición y afecto.

† Salvador Giménez Valls
Obispo de Lleida

Natàlia Méndez, mantenedora
del Certamen Marià

La psicòloga i psicopedagoga Natàlia Méndez serà enguany la mantenedora del Certamen Marià que, organitzat per la Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfica-Mariana de Lleida, arriba a la seva 151a edició. La present tindrà lloc el 7 d'octubre de 2018, al paranimf de l'Acadèmia Mariana, a les sis de la tarda. La mantenedora del certamen, Natàlia Méndez, ha estat durant 14 anys directora d'Arrels-Sant Ignasi i en l'actualitat és la responsable del Servei d'Atenció Espiritual i Religiosa (SAER) de Sant Joan de Déu-Terres de Lleida.

Per a l'edició d'enguany s'ha convidat a participar la imatge de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'Orde de la Mercè, amb motiu del vuit-cents aniversari de la seva fundació. Les bases del certamen consten de quatre seccions, i estan obertes a treballs poètics, d'investigació i escolars, i també en format audiovisual. Després de l'aportació de la mantenedora es farà entrega dels guardons a les obres

premiades. Per acabar la cerimònia, la Coral Sant Ramon oferirà un concert a l'auditori de l'Acadèmia Mariana.

El Bisbe presidirà la missa en honor
a Sant Pere Claver, a Verdú

El bisbe Salvador presidirà el proper 9 de setembre, festivitat de Sant Pere Claver, una missa en honor d'aquest sant, nascut a Verdú i patró dels jesuïtes. Serà a la Parròquia de Santa Maria d'aquesta població

de l'Urgell. La celebració de l'eucaristia s'emmarca dins dels actes de la Festa Major. També, com ja és tradició, a les 20.30 hores del dia 8 de setembre se celebrarà una missa al Santuari de Sant Pere Claver. Després es farà la pro-

cessó de la relíquia amb les torxes i els fanalets fins a la parròquia.

Sant Pere Claver, missioner i defensor dels esclaus negres a l'Amèrica al segle XVII, va néixer a Verdú a finals de juny de 1580. El 1602 entrà a la Companyia de Jesús, i uns anys més tard va fer de missioner a Colòmbia on va rebre l'ordenació com a prevere, i allà va donar la seva vida en la defensa dels esclaus negres. A Verdú es conserva la seva partida de baptisme, la pica on fou batejat i part de la casa on va néixer, convertida avui en santuari. L'Oficina de Turisme de Verdú ofereix visites guiades, dissabtes i diumenges, a les 11 hores, en les que s'inclou l'església parroquial de Santa Maria, així com el santuari. També es poden demanar visites per a grups trucant al telèfon 973 347 216.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

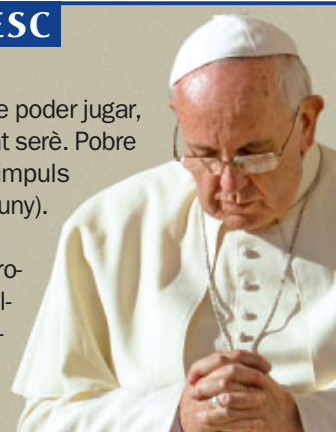

@Pontifex: «Maria és exactament com Déu vol la seva Església: Mare tendra, humil, pobre de coses i rica d'amor» (9 de juny).

@Pontifex: «En qualsevol circumstància, mireu de secundar la veu de l'Esperit Sant a través d'accions de bé concretes» (10 de juny).

@Pontifex: «Els infants han de poder jugar, estudiar i créixer en un ambient serè. Pobre d'aquell que sufoca en ells l'impuls joios de l'esperança!» (12 de juny).

@Pontifex: «No us cansu de trobar Jesús a la pregària, escoltant la Paraula de Déu i participant en l'Eucaristia» (13 de juny).

La Col·legiata d'Àger, visita imprescindible

El nostre Bisbat té un patrimoni que de vegades no és prou conegut. Avui us volem parlar de la Col·legiata de Sant Pere d'Àger, que corona aquesta població de la Noguera i que és digne de visitar.

L'edifici és de l'any 1034, té aspecte de fortalesa i va ser residència del baró Arnau Mir de Tost, procedent del Comtat d'Urgell. Cal situar-nos en el context històric. Durant segles, Àger va formar part del califat de Còrdova, sent els seus veïns majoritàriament cristians i de ritu mossàrab.

Al segle XI, Arnau Mir de Tost al conquerir la zona va fortificar l'edifici, fundant la canonia. Així, els canonges es van encarregar que els cristians mossàrabs adoptessin la litúrgia romana. L'any 1187, una butlla papal va unir la col·legiata a la diòcesi de Lleida, una decisió que va portar controvèrsia en aquells temps. Al segle XV, el lloc va entrar en decadència econòmica, patint posteriorment diversos bombardejos, fins a convertir-se en caserna militar l'any 1829.

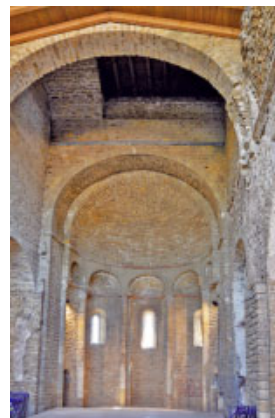

Únicament s'ha conservat l'església, construïda al segle XI. En origen, era de tres naus coronades per tres absis. Sota l'església es troba una cripta que es pot considerar com una església separada. És de tres naus i es creu que es tracta d'un temple més antic, construït entre 1048 i 1068. És propietat de la Generalitat de Catalunya des de 1984 i es troba en procés de restauració.

També es conserva una part del claustre construït per Pere el Cerimoniós. És d'estil gòtic, i encara que reduït, és esplendorós.

La resta del claustre va resultar molt danyat durant la Guerra dels Segadors. Al Museu Diocesà de Lleida es conserven alguns dels seus capitells romànics. Cal destacar també que tant les pintures murals, obra de del Mestre de Pedret, com dos dels seus capitells es poden veure al MNAC.

S'ofereixen visites guiades durant tot l'any. Per a grups, amb prèvia reserva. També s'ofereixen visites els diumenges i festius, a les 11.30 i a les 12.30 h, i els dissabtes (fins al 13 d'octubre), a les 5 i a les 6 de la tarda.

REFLEXIONS

UN MAR D'EMOCIONS

L'agraïment, la consciència del do (i II)

Agrair és un acte de consciència. Comença quan un s'adona que podria no ser-hi, quan un pren consciència del valor que tenen els altres, de la necessitat que té dels altres per seguir vivint. Agrair és l'art de donar gràcies. Es poden donar amb els ulls, amb les mans, amb el bes, amb l'abraçada. Es poden donar per carta, també per email. La qüestió és donar-los cercant cadascú la via que li és més pròpia.

El do rebut generosament estimula el sentiment d'agraïment. Cal, però, arribar a temps. De no res serveix agrair quan el donant ja no ho pot escoltar. És un acte estèril. Cal arribar a temps, dir-li obertament, reconèixer el do que t'ha donat.

El principal obstacle a l'agraïment és la inconsciència. Tot comença i tot acaba amb un acte de consciència. Tenir consciència és adonar-se dels dons rebuts. Només el qui s'adona de tot el que hi ha i de tot el que ha rebut generosament de la natura, dels seus pares, dels mestres, del cercle de persones que l'envolten, pot practicar l'agraïment. El segon obstacle és l'autosuficiència, aquesta estulta creença que consisteix en creure que tot és mèrit propi, que res no m'ha estat regalat, que no es deu res a ningú. L'estult arriba a creure's que el mateix acte d'existir és un mèrit, una conquesta; quan, de fet, és el do més gran.

Tot ens ha estat donat. Qui té consciència del do integral, practica un agraïment integral. No li costa agrair; no ho interpreta com un acte d'humiliació; ho interpreta com un acte de justícia i de reconeixement.

Hi som. Podríem no ser-hi. Ningú no ha escollit la seva natura, els talents amagats que hi ha en ell. Hi ha el do material; però també el do immaterial. No podem tornar als pares el que ens han donat, la mateixa existència, però podem ser agraïts amb ells. No podem tornar als mestres, la saviesa que ens han transmès, però podem comunicar el que hem après als qui vénen després de nosaltres.

El millor agraïment és donar-se; és treballar el do rebut per oferir-lo al món.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

AGENDA

- ▶ **Diumenge, 2 de setembre.** A les 11 h, el bisbe Salvador presidirà la missa de la Festa Major en honor a sant Antolí d'Aitona.
- ▶ **Diumenge, 9 de setembre.** A les 11 h, el bisbe Salvador presideix la missa en honor a sant Pere Claver a Verdú, dins dels actes de la festivitat d'aquest sant nascut en aquesta població de l'Urgell.
- ▶ **Dijous, 13 de setembre.** A les 19 h, festa de l'enviament a la Catedral presidida pel bisbe Salvador. Primera trobada important del curs a la qual es convoca tota la diòcesi. Un dels seus objectius és animar més persones a les tasques diocesanes.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

- 3. □ **Dilluns** (lit. hores: 2a setm.) [1C 2,1-5 / SI 118 / Lc 4,16-30]. Sant Gregori el Gran, papa (590-604) i doctor de l'Església, abans monjo, patró de la música; santa Basilissa, verge i màrtir; sant Simeó Estilita el Jove (521-597), monjo siríac.
- 4. ■ **Dimarts** [1C 2,10b-16 / SI 144 / Lc 4,31-37]. Mare de Déu de la Consolació (o de la Corretja); sant Moisès, alliberador del poble d'Israel; santa Rosa de Viterbo, verge; santa Rosalia de Palerm, verge; sant Bonifaci I, papa (romà, 418-422).

- 5. ■ **Dimecres** [1C 3,1-9 / SI 32 / Lc 4,38-44]. Santa Obdúlia, vg. i mr.; santa Teresa de Calcuta, fundadora de les Missioneres de la Caritat (MC).
- 6. ■ **Dijous** [1C 3,18-23 / SI 23 / Lc 5,1-11]. Sant Zacaries, profeta; sant Eleuteri, abat.
- 7. ■ **Divendres** [1C 4,1-5 / SI 36 / Lc 5,33-39]. Santa Regina, vg. i mr.; santa Judit, personatge bíblic; sant Albí, bisbe.
- 8. □ **Dissabte** [Mi 5,1-4a (o bé: Rm 8,28-30) / SI 12 / Mt 1,1-16. 18-23 (o bé més breu: Mt 1,18-23)]. Naixement de la Benaurada Verge Maria, festa de tradició oriental (s. V).

- A *Urgell* (territori de Catalunya): Mare de Déu de Núria, patrona principal de la diòcesi; a *Urgell* (Principat d'Andorra): Mare de Déu de Meritxell, patrona principal d'Andorra; sant Adrià, soldat mr. a Nicomèdia (303); sant Sergi I papa (siríac, 687-701); santa Adela (s. XI), rel.
- 9. ■ **Diumenge vinent**, XXIII de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Is 35,4-7a / SI 145 / Jm 2,1-5 / Mc 7,31-37]. Sant Pere Claver (Verdú, 1580 - Cartagena d'Índies, 1654), prev. jesuïta, apòstol dels esclaus a Colòmbia; Mare de Déu del Claustre (Solsona).

Diumenge XXII de durant l'any (B)

COMENTARI

El Senyor, el nostre Déu, és l'únic

El Deuteronomi testimonia la més autèntica tradició jueva amb el Credo monoteista: *ESCOLTA, Israel; el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'ÚNIC* (Dt 6,4s).

L'obediència als Manaments del Senyor neix motivada per l'acció alliberadora de Déu en la seva història. Així la Llei no ve imposada des de fora sinó que arrela en l'agraïment *assenyat* i la llibertat *intel·ligent* d'un poble creient. *Si compliu els manaments del Senyor, tots els pobles us tindran per assenyats i molt intel·ligents.*

Més encara: *Entrareu al país que el Déu dels vostres pares us dona i en prendreu possessió.*

Quin Jaume és l'autor de la carta de sant Jaume? El títol «*servent de Déu i de Jesucrist*» i el fet d'escriure amb autoritat a l'Església universal (*les dotze tribus d'arreu del món 1,1*) fa pensar en el germà del Senyor, líder destacat de l'Església primera de Jerusalem.

L'element comú de les exhortacions és la preocupació perquè la fe no sigui només teòrica sinó pràctica, amb fets concrets en tots els camps de la vida.

La iniciativa amorosa amb què Déu fa *néixer a la vida* els seus fills no és força cega de *desigs que atreuen i se dueixen* (v. 14) sinó *do* que Déu decideix *lliurement*.

La resposta dels bons fills consistirà en *acollir amb docilitat la paraula plantada: una paraula que té el poder de salvar-vos*, sempre i quan *no us limiteu a escoltar-la* sinó que *la poseu en pràctica*.

La polèmica contra tot legalisme desconnectat de l'esperit, encetada pels profetes i refermada per Jesús, fou fidelment continuada per l'Església primera, en especial sant Pau. Les prescripcions levítiques sobre la *pureza ritual* (Lv 11-16) volien indicar a l'exterior la qualitat singular de tot allò —persones i objectes— que ha d'entrar en contacte amb Déu.

Però *res del que entra dins de l'home des de fora no el pot contaminar. Només allò que surt del cor de l'home el pot contaminar*: diu Jesús qualificant de comedians o *hipòcrites* els qui, *per mantenir les tradicions dels homes, abandonen els Manaments de Déu*. Està en joc la fidelitat a Déu que *en diverses ocasions i de moltes maneres antigament havia parlat als Pares per mitjà dels profetes; però ara ens ha parlat en la persona del Fill* (He 1,1).

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del Llibre del Deuteronomi (Dt 4,1-2.6-8)

Moisés digué al poble: «Ara, Israel, escolta els decrets i les prescripcions que avui us ensenyo, i compliu-los. Així viureu, entrareu al país que el Senyor, el Déu dels vostres pares, us dona, i en prendreu possessió. No afegiu res als manaments que jo us dono ni en tragueu res. Compliu els manaments del Senyor, el vostre Déu, que us dono avui. Guardeu-los i poseu-los en pràctica. Si ho feu així, tots els pobles us tindran per assenyats i molt intel·ligents: quan sentiran dir que heu rebut tots aquests decrets, diran: "Aquest poble és una nació assenyada i molt intel·ligent." I realment, quina és la nació que tingui els seus déus tan a prop, com el Senyor, el nostre Déu, és a prop nostre sempre que l'invocuem? I, quina és la nació, per gran que sigui, que tingui uns decrets i unes prescripcions tan justes com aquesta Llei que jo us he donat avui?».

▶ Salm responsorial (14)

R. *Senyor, ¿qui podrà estar-se a casa vostra?*

▶ Lectura de la carta de sant Jaume

(Jm 1,17-18.21b-22.27)

Germans meus estimats, tot el que rebem de bo, tot do perfecte, prové de dalt, baixa del pare dels estels. En ell, res no canvia, no hi ha ni ombra de variació. Ell ha decidit lliurement que la proclamació de la veritat ens fes néixer a la vida, perquè fóssim com un primer fruit de tot el que ha creat. Acolliu amb docilitat la paraula plantada en vosaltres. És una paraula que té el poder de salvar-vos. Però no us limiteu a escoltar-la, que us enganyàrieu a vosaltres mateixos: l'heu de posar en pràctica. La religió pura i sense taca als ulls de Déu és que ajudeu els orfes i les viudes en les seves necessitats, i us guardeu nets de la malícia del món.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Marc

(Mc 7,1-8.14-15.21-23)

En aquell temps, els fariseus i alguns mestres de la Llei que venien de Jerusalem es reuniren entorn de Jesús i s'adonaren que alguns dels seus deixebles menjaven amb les mans impures, és a dir, sense haver fet la cerimònia de rentar-se-les. Cal saber que els fariseus, i en general tots els jueus, seguint la tradició que han rebut dels ancians, no mengen mai sense haver-se rentat les mans ritualment, i quan tornen del mercat no mengen sense haver-se banyat; i observen per tradició moltes pràctiques semblants, com és fer passar per l'aigua, vasos i gerros i atuells d'aram. Els fariseus, doncs, i els mestres de la Llei preguntaren a Jesús: «Per què els vostres deixebles no segueixen la tradició dels ancians i mengen amb les mans impures?» Jesús els respongué: «Isaïes tenia tota la raó quan va profetitzar de vosaltres, hipòcrites, tal com diu l'Esriptura: "Aquest poble m'honora amb els llavis, però el seu cor es manté lluny de mi. El culte que em dona és en va, les doctrines que ensenyen són preceptes humans". Vosaltres abandoneu els manaments de Déu per mantenir les tradicions dels homes.» Després cridà la gent i els deia: «Escolteu-me tots i enteneu bé això que us dic: Res del que entra dintre de l'home des de fora no el pot contaminar; només allò que surt de l'home, el pot contaminar, perquè de dins de l'home, és a dir, del seu cor, en surten els pensaments dolents que el porten a cometre fornicacions, robatoris, assassinats, adulteris, estafes, maldats, enganys, indecències, enveges, insults, arrogància, ximpleria: tot això dolent surt de dintre i és el que contamina l'home.»

▶ Lectura del Libro del Deuteronomio (Dt 4,1-2.6-8)

Moisés habló al pueblo, diciendo: «Ahora, Israel, escucha los mandatos y decretos que yo os enseño para que, cumpliéndolos, viváis y entréis a tomar posesión de la tierra que el Señor, Dios de vuestros padres, os va a dar. No añadáis nada a lo que yo os mando ni suprimáis nada; observaréis los preceptos del Señor, vuestro Dios, que yo os mando hoy. Observadlos y cumplidlos, pues esa es vuestra sabiduría y vuestra inteligencia a los ojos de los pueblos, los cuales, cuando tengan noticia de todos estos mandatos, dirán: "Ciertamente es un pueblo sabio e inteligente esta gran nación". Porque ¿dónde hay una nación tan grande que tenga unos dioses tan cercanos como el Señor, nuestro Dios, siempre que lo invocamos? Y ¿dónde hay otra nación tan grande que tenga unos mandatos y decretos tan justos como toda la ley que yo os propongo hoy?».

▶ Salmo responsorial (14)

R. *Señor, ¿quién puede hospedarse en tu tienda?*

▶ Lectura de la carta del apóstol Santiago

(Sant 1,17-18.21b-22.27)

Mis queridos hermanos: Todo buen regalo y todo don perfecto viene de arriba, procede del Padre de las luces, en el cual no hay ni alteración ni sobra de mutación. Por propia iniciativa nos engendró con la palabra de la verdad, para que seamos como una primicia de sus criaturas. Acoged con docilidad esa palabra, que ha sido injertada en vosotros y es capaz de salvar vuestras vidas. Poned en práctica la palabra y no os contentéis con oírla, engañándoos a vosotros mismos. La religiosidad auténtica e intachable a los ojos de Dios Padre es esta: atender a huérfanos y viudas en su aflicción y mantenerse incontaminado del mundo.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Marcos

(Mc 7,1-8.14-15.21-23)

En aquel tiempo, se reunieron junto a Jesús los fariseos y algunos escribas venidos de Jerusalén; y vieron que algunos discípulos comían con manos impuras, es decir, sin lavarse las manos. (Pues los fariseos, como los demás judíos, no comen sin lavarse antes las manos, restregando bien, aferrándose a la tradición de sus mayores y al volver de la plaza no comen sin lavarse antes, y se aferran a otras muchas tradiciones, de lavar vasos, jarras y ollas).

Y los fariseos y los escribas le preguntaron: «¿Por qué no caminan tus discípulos según las tradiciones de los mayores y comen el pan con manos impuras?».

Él les contestó: «Bien profetizó Isaías de vosotros, hipócritas, como está escrito: "Este pueblo me honra con los labios, pero su corazón está lejos de mí. El culto que me dan está vacío, porque la doctrina que enseñan son preceptos humanos". Dejáis a un lado el mandamiento de Dios para aferraros a la tradición de los hombres».

Llamó Jesús de nuevo a la gente y les dijo: «Escuchad y entended todos: nada que entre de fuera puede hacer al hombre impuro; lo que sale de dentro es lo que hace impuro al hombre. Porque de dentro, del corazón del hombre, salen los pensamientos perversos, las fornicaciones, robos, homicidios, adulterios, codicias, malicias, fraudes, desenfreno, envidia, difamación, orgullo, frivolidad. Todas esas maldades salen de dentro y hacen al hombre impuro».